

Acta quaedam Jesu Christi, sub Pilati nomi-
ne scripta. Impia in illis & blasphemata
adversus Jesum Christum plurima; & quibus
in Christianos odium haurirent in Schola
pueri, seque ipsos in dato à Magistro
peno exercerent. Hec per universas late
Imperii Provincias legi in Scholis & vulgari,
qua in Urbibus qua in agris jussit Imperator
(m); ut nihil tunc frequentius occurreret,
quam cantantes recitantesque Christianorum
& Jesu Christi opprobria. Sed in Opere indignissimo
procedendo tam parum studii tegendo
mendacio adhibitum est, ut data consignaretur
Epistola sub quarto Consulatu ejusdem
Principis (n), nempe anno Imperii septimo;
quod apertissimum prodebat mendacium:
teste enim Josepho Antiquit. l. 18. c. 3. missus
in Palaestinam cum potestate Pilatus nonnisi
anno 12. Tiberii venit.

Ut totam hanc Differtationem concludamus,
statuendum arbitramur, fieri utique potuisse,
ut Pilatus pro more ceterorum Provinciarum
Præsidum de rebus omnibus ad obitum &
resurrectionem Jesu Christi spectantibus
Imperatorem faceret certiore; quod vetustis
& gravissimis Authoribus, S. Justino Martyre,
Tertulliano, Eusebio Cæsariensi asserentibus,
non inviti credimus.

2. Certum etiam statuimus, ex omnibus à nobis
supra laudatis eâ de re Scripturis neminem,
nisi S. Justinum, Tertullianum, & facile Eusebium
comperta scripisse: ceteri omnes nonnisi priores
illos vel exscripserunt, vel redegerunt in
compendium. Facile, inquam, & Eusebium
Cæsariensis; ille enim nonnisi ex Tertulliani
testimonio rem narrat; & animadvertit quidem
dignum est, Eusebium Acta illa Pilati nequaquam
referre, quamquam summi ad historiam illam
momenti; nec alioqui ejusmodi scripta incuriosus
pretereat. Ex quo suspicandi ansa datur, sive
nulla tunc Acta extitisse, sive eorum, quæ per
eam ætatem ferebantur, Eusebii judicio genuina
nulla fuisse.

3. Constat pariter, ex Actis Pilati, nostrâ
ætate servatis, ne unum quidem superesse non
apocryphum. Quæ refert Hegesippus, Pseudo-
Marcellus, Martinus Polonus (o), Yvo Carnotensis
(p), Sixtus Senensis, alique Recentiores plures,
in re singula, & in suppositionis notâ conveniunt.
Quartadecimanorum apud S. Epiphanium
suspectiosa sunt plurimum, sin minus in alio,
certè in temporum adscriptione; qua in re
Exemplaria sibi non constabant. Cum autem
S. Epiphanius alia non recitaverit, certius &
magis assertum de illis ferre judicium non
licet. Acta Florentini supra rejecimus. Nihil
moramur Pseudo-Evangelium Nicodemi, Relationes
Bollandistarum, D. Cotelerii, & D. Fabricii.

4. Si quæ Acta aliquo in pretio haberentur,
hoc facile privilegium asserendum esset
Actis, quorum fragmentum servat Tertullianus.
Sed plura in illis occurrunt, quæ suspicionem
sive de sinceritate sua

movent, vel saltem an originalia fuerint
relinquunt incertum. Ubique illi Tertulliani
character, in phrasibus illis duris, asperis
& Africanis ingeritur. Cum ille verbo
Dæmonia de hominibus excuteret, caecos
reluminaret... Paralyticos restringeret...
elementa ipsa famulantes compescens
procellas, & freta ingrediens... Parum hoc,
si non, & Propbeta retro etiam. Tamen
suffusus, multa mortis illius propria
ostendit insignia... Nihilominus tamen
primores, quorum intererat & seclus di-
vulgare, & populum vestigale & popularem
sibi ad fidem revocare &c. Viri in lectione
hujus Scriptoris vel parum exercitati, statim
Tertullianismum intelligent. Præterea
additamenta illa, à Tertulliano in sua
relatione apposita, quæ tantè Pilato non
conveniunt, ut illud: Ostendens sese
Verbum Dei, id est logon, illud primordia-
le primogenitum virtute & ratione comitatum,
& spiritu instructum, eundem, qui verbo
omnia & faceret, & fecisset.

Acta illa Tertulliani revocant gesta omnia,
& potissima Jesu Christi prodigia; quod
vix commissum à Pilato credimus, ut ejus
viri laudes prosequeretur, quem infami
supplicio damnaverat. Licet autem fusi-
sus omnia describant, nusquam tamen
occurrit quod in Actis Pilati S. Justinus
legerat, nimirum in vestes J. C. sortes
missas fuisse. Ad hæc, Acta illa Tertulliani
nonnisi post Ascensionem vel etiam post
Pentecostem missa leguntur; vix autem
persuademur, vel tandi distulisse Pilatum,
ut Imperatorem de omnibus faceret certio-
rem, vel hominem Paganum tam exactè
scire omnia potuisse.

5. Non inviti credimus, Epistolam à Pilato
ad Principem missam, mature satis vitiatam
fuisse, & primos illos viros, cum quibus
genuina Epistola ab Imperatoris domesticis
communicata fuit, nonnulla adiecit in gratiam
Christianæ Religionis; quibus interpolationibus
deinde animadvertis, invidia in scriptum
illud crearetur, factumque successu temporis,
ut neglectum penitus interiret: quare
Eusebium nullam Epistolam satis asseram,
& genuinam posteritatis memoriâ
sat dignam novisse videtur. Post eam
ætatem contigisse facile potuit, ut vir
aliquis simile scripti genus procedendum
susceperet, opponendum fortè supposititiis
illis Actis Pilati, Maximini jussu vulgatis.

Si quis velit Authores in hoc argumentum
scribentes consulere, adeat Baronium, D.
Tillemontium (q), cæterosque Ecclesiasticos
Historicos, D. Basnagium in suis Exercitationibus
in Baronium, Antonium Vandalæ in singulari
Differtatione de hoc argumento in calce
Tractatus de Oraculis, Editionis secundæ,
quod mihi Scriptum, magno futurum
adjumento, videre non contigit; D. Tanaquillum
Fabrum l. 2. Ep. 12. Casaubonum Exercit. in
Baron. 16. n. 154. Ouvenum l. 3. Theolog. c. 4.
Isaacium Vossium de Oraculis Sybillinis c. 11.
Le Moine Varia Sacra pag. 146. D. Fabricium
Not. in Acta Pilati pag. 214. &c. & 272. Cod.
Apocryph. N.T.

m Ibid. l. 9. c. 7. p. 352.

n Idem l. 1. c. 9. p. 27.

o Chronic. l. 4. p. 118. p. In excerpt. Chronol.

q Not. in S. Petrum 19. pag. 516.

EPISTOLÆ SECUNDÆ S. PAULI AD THESSALONICENSES PROLEGOMENON.

Altera ad Thessalonicenses Epistola data est Corinthi paulò post priorem, anno 52. vel 53. J. C. Argumenti in utraque connexio, & res quæ in priori illa propositæ in secunda hæc exponuntur, ac tandem nomina Silvani & Timothei in fronte utriusque legenda, argumento sunt aperitissimo, alteram ab altera nec loco distitisse nec tempore. Cùm enim Apostolus 18. mensium spatium moram Corinthi prorogasset, commodè utique de rebus Ecclesiæ Thessalonicensis certior fieri, tum & de rebus de quibus consulebatur à Fidelibus illis, respondere valuisse. Cùm autem datis primò literis significasset, maximo se desiderio invisendi illos teneri (a), nec pro voto res successisset, vicarias pro se literas misit.

a 1. Thessal. 2. 17. 18. & 3. 10. Vide Chrysostr. in Thessal. 1. hom. 1. pag. 361.

b Vide var. lect. Mill. ad calcem hujus Epist.

c Proleg. in 1. ad Thessal.

Epistola sub invidioso illo nomine hominis peccati designatus (d). Hujus familia metus Christianos homines contumuit, ne Epistolam scriptam adversus illam vulgarent. Cùm verò producere visum est, adornata jam Collectioni Epistolarum Apostoli, quæ ad Ecclesias scriptæ erant, postrema omnium accessit. Hujus Collectionis veluti alterum volumen conscribent Epistola ad privatos data.

Scriptam autem illam censet ad Jasonem Judæum, Silvæ & Timothei necessarium, tum & ad alios Christianos Judæizantes, qui è Syria & Palaestina, occasione persecutionis in obitu S. Stephani (e) moræ, Thessalonicam sese receperant. Contendit pariter, alias longè plures Epistolas, quàm quæ hodie supersunt, dedisse Apostolum, è quibus unam innotuit illis 2. Thessal. 2. 14. Tenete traditiones, quas didicistis sive per sermonem, sive per epistolam nostram. Hanc autem Epistolam secundam ad Thessalonicenses cæteras omnes Apostoli ad eos missas præcessisse ex eo tenet [f], quòd in ejus calce monet Apostolus, ut signum seu adscriptionem suam sedulo observent, eumque se tenere morem in omnibus Epistolis suis (g); frustra autem moneret viros, ad quos jam antea scripisset. Addit Grotius, persuasum habuisse Apostolum, extremam Judicii diem in limine esse, & se etiam superstito superventuram; respexisse autem C. Caligulam, veluti Antichristi præcursores, & Simonem Magum veluti Antichristum, qui nomen suum & cultum supra omne quòd dicitur Deus, efferret. Epocham hujus Epistolæ determinat ad annum secundum Caji.

Prolixâ nimis oratione opus esset ad evertendum Grotii systema universum; quam etiam provinciam non infelici successu occuparunt Scriptores quidam Protestantes (h), & hodie, quantum scio, nemo in hanc Grotii sententiam secundum omnes sui partes concedit. Constat autem è Textu hujus secundæ Epistolæ, appendicem esse priorem paulò ante scriptam. Demonstratum est autem, priorem illam datam fuisse Corinthi, & sub Claudio tantumdem ergò de altera statuendum est. Vetus Christiana traditio universa agnovit in hoc Apostoli Textu Antichristum postremam Judicii diem præcursum; M m m Gro.

d Sub eo nomine Antichristum intelligunt Commentatores.

e Act. 8. 4. Confer. 2. Thessal. 2. 12.

f Grot. Proleg. in 2. Thessal. g 2. Thessal. 3.

h Vide Bechar. Epist. ad D. Sarraz. inter Opera, 1. 3. pag. 1044. Edit. Leid. Vi- de G. Henric. Morum l. 2. c. 2. Simplicium pag. 7. Usser.

